

165.

На челу овог чланка исписан је број, око кога ће се водити изборна борба. То је број посланика Скупштине, коју има да даде избор од 1. августа о. г. Прво што је значајно у овоме броју јесте то, да је он мањи од броја досадашње Скупштине. Досадашња Скупштина била је састављена из 166 посланика. Ова идућа имаће једнога посланика мање. Тај се мањак појављује у једном од округа Дринске дивизијске области. То је округ ваљевски. Мањак је несумњива последица рата. Али та последица није се само јавила у питању ваљевском округу. Она се распрострла и на све округе; разлика је само у толико, што се тај мањак на окр. ваљевском и види, на другима не. А на другим округима тај се мањак посредно ипак јавља: јер за две године и четири месеца, колико је протекло од последњих избора (1 априла 1912) није ни један од осталих округа у броју посланика порастао.

Рат је проредио редове правних гласача. То је један од факата, вредан да се истакне, као знак овога времена. Од прошле скупштине, ако се не варамо, као жртва рата био је само један посланик, који је умро од заразне болести. Остали су сви срећно и весело преживели хиљаде и хиљаде својих драгих бирача; јер посланика неприкосновеност чини имуним у Србији и од куршума и од граната. На проређеност гласача не утиче и проређеност официра. Они могу изгинути колико хоће, то на политику ни уколико не утиче, јер официри нису ни бирачи, нити могу бити бирани. Они су у политичком смислу бесправне личности, што се, уосталом види и по другим неким пригодама. Но ово узгред. Али и ово је вредно било поменути, у стицају прилика, који отварају тако велики хоризонт за размишљање.

Други важан број, који проистиче из онога горњег, јесте његова половина. А од 165 половина је 82½ или практички 83. Ово је број будуће скупштинске већине. Ко њега буде имао, имаће математичку већину, али, по нашем мишљењу, не и политичку већину, са којом би могао радити. Чиста једна парламентарна већина, ако хоће нешто да вреди, мора бити толико велика, да јој не могу нахулити, и за рад је онеспособити, ни непријатељи, ни пријатељи; ови други (пријатељи.) својим нехатом, они први (противници) својим нападом. Судбина прошле Скупштине ову је ману слабих већина до очевидности показала. Та је мана и довела до избора; јер аритметичке већине свакад нису и политичке већине и влада с њима често носи душу у ношу. Сад се само собом намеће питање: хоће ли, и која странка, имати овога пута своју већину,

то јест 83 и више од тога посланика? Питање ово проистиче више из историјских изборних узрока, но из фактичке стварности данашњих избора. До сада су сви избори у Србији вођени, не око релативних, него око апсолутних већина. То је укоренило навик, да се владати може, и да треба владати, само са апсолутним већинама, које чине излишним савезе и компромисе. Ко нема већину, он иде у мањину, па шта му Бог и срећа јуначка даде. До сада је тако доиста и могло бити, па је и било. Али је велико питање хоће ли и од сада тако бити.

То имају да покажу избори од 1. августа ове године. И ми се, са своје стране, нећемо упуштати у нагађања, све и да постоји бојазан, да из ових избора неће ни једна странка изаћи са апсолутном већином; јер и евентуална већина тако званог (по француски!) „блока“ била би такође само аритметичка, а не и политичка већина. После свршених избора, свака ће странка поћи на своју страну. Праве скупштинске већине, способне за рад, имале би тек после да се састављају новим компромисима. Али како? Ко ће с ким бити? То је све још под далеко већом неизвесношћу, но и сам изборни резултат!

С тога би наше политичке странке све без разлике добро учиниле: *да између себе — путем грдње и међусобног дисквалификовања — не пошављају тако високе бедеме полемичкога љубреџа и нечистице, да им што после смета, да се у даном случају могу једна другој да приближе.* У осталом, старо је правило, да се са простачком грдњом и у политици ништа не решава. Све што отуда долази јесте „зла крв“ и рђаве сведоџбе, које противници један другом дају. А са потребом међусобног приближења ваља од сад више рачунати, но икад до сад. То је наше непоколебиво уверење. Радовали би смо се, у интересу земље, ако би то почело бивати и уверење свих наших политичких људи.

На жалост, баш у том погледу наше су политичке странке изгубиле сваки компас. Блудећи кроз време и кроз историју, оне су се одвикле сваке дружбе. То, у њихово оправдање долази донекле и од политичког порекла сваке од њих.

Либерална и напредњачка странка по времену су старије од обе радикалне. Либерална води порекло од свето-андрејске скупштине (1858), а кадар конзервативне — доцније напредне — странке, формирала је осмогодишња владавина кнеза Михаила, да их после обе сатре један други владалац, краљ Милан. Он је либерале саломиио, бацивши их с власти после њиховог највећег политичког успеха; а напредњаке опет држањем на влади, док их није потпуно истрошио. Две разне методе дале су за обе странке исти фаталан резултат. Метода физичког насиља према тре-

ћој, новијој странци, није му уродила истим плодом и велика радикална странка тек је под трећем владоцем, и не без његова са дејства, дочекала свој расцеп, који је дошао великим делом и од њене набујалости за време намесништва (1889—1893). Тако нам је политички процес донео четири политичке странке, које кад се апстрахују од своје историје, данас у теорији и по својим програмима прилично личе једна на другу — док су у преки ипак тако крвнички једна против друге.

То тако дуго бити не може бар не на срећу земље наше. Политичке странке морају ударити другим путем, ако мисле не само да буду корисне својем народу, но — да му не буду гробно фаталне! Оне се морају почети удруживати прво, разуме се привремено, са извесним пословним програмима, јер за стално спајање наше су странке у овом моменту потпуно неспособне. То је, свакојачко, последица неке врсте задивљавања; али ће доћи и време сталнога спајања. Ако ће ово бити на основи историјској, онда би удружење оба радикална крила било исто тако природно, као и удружење обе остале странке, које недавно умало није успело да се сада опет налазе даље но икада. Но кад се врате посве нова груписања, с обзиром на нове политичке потребе наше сада увећене Отаџбине, она могу бити исто тако и нова и самостална.

Али од тога историјског удружења има друго једно боље и јаче, јер би одговорило и потребама земље и упрошћењу политичке ситуације. То је издвајање начелне природе у два супротна правца. На једну би страну отишли више конзервативни елементи, а више екстремни елементи на другу страну. Србија би имала онда две јаче странке. И ко зна, колику би услугу земљи својој учинила свака она странка, радикална у првом реду, која би отурила лажан стид и отворено се изјаснила за конзервативне идеје у државној управи, остављајући крајности крајњима. То би одговорило срећно и новом положају нове велике Србије.

Могу се данас и не примити оваква резоповања, јер свака страна полаже на своју политичку правоверност. Тако и бива у свима сектама политичким, као и верским. Али ми смо, са свога неутралног гледишта, уверени да ће нам време, а пре а после, ипак дати за право. Ко поживи видеће!

ПИСМО ИЗ НЕМАЧКЕ. 1)

Од нашег сталног дописника —

Мутне спољне прилике у непосредном суседству или у општој констелацији европских држава не изазивају само прешну потребу

1) Ово је писмо било затурено, те зато није досад штампано. Уредништво

наоружања и великих одбранбених набавака, него стварају у свакој земљи, анормалну политичку атмосферу, која је у толико загушљивија, у колико је у земљи јаче развијено чувство демократске уставности. Јер, по самој природи ствари, у таким мутним приликама *војене чињенице* развијају живљу активност и важност њихове улоге у државним пословима уопште, расте у толико више, у колико је ратна опасност ближа, те често и ненамерно теже, да потискују грађанске државне власти и чињенице у други ред. Ово стање доводи често до веће или мање заострености, између *војске и народа*, према томе, каквог је националног и политичког темперамента дотични народ; оно помућује државо-правне савремене погледе, и шкоди државно-грађанском васпитању једног народа. Сретне су оне земље, где војска и народ означава исти појам, и где су, и војске и грађанске чињенице само извршиоци одлука народног представништва. Иако Србија и благодарени строго схватању и вршењу уставности краља Петра, стоји у том погледу, боље него многе европске западне државе, није ни у њој искључена могућност суревњивости између грађанских и војених власти. Стога сматрамо, да је за наше државно-грађанско васпитање потребно осврнути се понекад и на та питања. У Немачкој оно носи обележје, милитаризма: јер је њен спољни положај такав, да вечито мора мислити на своје наоружање на суву и на води. Али онај крути милитаризам, који у себи апсорбује сав државни ауторитет и потцењује државно-грађанске установе и њихове савремене слободоумне тековине, налази само у Пруској на погодно земљиште, но и то не у свима провинцијама, што су под њом. Тако н. пр. Елзас и Лотрингија не могу никако да се приволе царству немачком. И данас после четрдесет година њиховог присаједињена Немачкој, у пркос чисто немачком пореклу и језику њиховог становништва, оне упиру очи на Француску да их ослободи немачкога ига. Нема сумње, да француски реванш, који је мртва тачка немачке спољне политике, не би узео овакве страховите сразмере, да су односи између војске и народа у Пруској и њеним провинцијама сношљивији, и да се са грађанским слободама не поступа тако оholо. Можда нигде као у Немачкој нема толико нервозних људи у високим положајима и иначе, који сматрају за своју дужност, да њушкају по свима кутовима и налазе махне и недостатке у наоружању, па ударају на сва звона, како је неопходно потребно, даље наоружање и повећање војске и на суву и на води. Да су ту по среди лукративне побуде, војено индустријске спекулације, више је но извесно. Срећом, Немачка никад не оскудева у великим личности-

у Гемилу пред аустро-угарско по-сланство, са узвицима против Аустро-Угарске. Полиција им је била спречила приступ посланству, и после подужег демонстрирања, народ се умирио и у реду разишао својим кућама.

ТАЛИЈАНИ ПРОТИВ АУСТРИЈЕ.

„Коријере Дела Сера“ о Ловћену и талијанској политици.

Беч, 24. јуна.

Из Милана јављају да „Коријера Дела Сера“ напада Аустро-Угарску, што би ова хтела да заузме Ловћен у случају сједињења Србије са Црном Гором. Италија, вели тај лист, не може примити хладнокрвно заузимање Ловћена од стране Аустро-Угарске, јер би ова добила важну поморску основицу, а треба рачунати са тим да једнога дана Италија и Аустро-Угарска могу постати непријатељи. Италија мора спречити ово заузимање и не може трпети ону владу, која се не би старала о одбрани народних интереса.

ПОСЛЕ АТЕНТАТА.

Хапшење у Загребу.

Загреб 24 јуна.

Данас су франковци хтели да опет демонстрирају приликом парастоса, који се у овдашњим црквама давао пок. престолонаследнику Фердинанду и његовој супрузи војвоткињи Софији Хохенберг, али је био врло слаб одзив франковачких присталица, те је и ову мању групу полиција брзо растерала.

Бан је издао свима властима у земљи наредбу, да се имају строго спречавати сваке манифестације, а кривци ће бити повучени пред суд због нанесене штете становништву.

На данашњој саборској седници искључен је др. Франк још са 30 саборских седница, дакле свега са 90. Франковци и радићевци претстали су са својим познатим протестима и изашли из Саборнице.

Предвече је полиција извршила кућни претрес у социјалистичким

локалима, те је ухапсила вођу социјалистичке странке, Јурија Деметровића.

До сада се још није објаснило, због чега је у Сабору др. Миле Старчевић жестоки говором напао франковце, и назвао их, да су туђинске слуге.

Искључење тројице франковаца из Сабора.

Загреб, 24. јуна.

Полиција је спречила покушај Старчевићеве странке, да пред спомеником Јелачићевим манифестује противу Срба.

Франковци су хтели да нападну посланика Гауера, који је у јучерањој седници Сабора имао сукоб са Франком, али их је полиција растерала.

Сабор је усвојио предлог о искључењу са још 30 седница посланика: Франка, Затлуке, и Хорвата. Присталице Франкове странке бурно су протествовали.

Хајка на Србе.

Беч 24. јуна.

Из Прага јављају да је тамо извршен претрес станова свију југословенских студената родом из Аустрије и из Србије. Полиција је конфисковала велики број докумената.

Нов курс у Босни и Херцеговини.

Беч, 25. јуна.

Јуче је одржана седница заједничког министарства под председништвом грофа Берхтолда. Већало се о мерама, које се имају предузети у унутрашњој администрацији Босне и Херцеговине. Користећи се овом приликом, заједничка министарска седница дебатовала је уопште о заједничком буџету за идућу годину. Овој седници присуствовали су и шеф главног генералштаба и представник шефа генералштаба морине, ради давања својих мишљења по питањима техничке природе.

Интерпелација у угарском сабору.

Будим-Пешта, 24. јуна.

Више посланика владине странке као и из опозиције поднели су седници сабора разне интерпелације. Међу тим интерпелацијама вреди поменути интерпелацију Ло-

васна у име штампе, грофа Андришиа о сарајевском атентату, грофа Апоњиа о сахрани надвојводе Фране Фердинанда и бана Раковског о београдској завери.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбиро-а)

Продирање Епираца. — Одлазак албанске кнегиње.

Беч, 24. јуна.

Из Драча јављају да су Епирци заузели Горицу и да покушавају да се саставе са колоном, која је заузела Кодру па да затим наступе ка Берату.

Енглески адмирал отпочео је поново да преговара са устаницима. Закључено је ново примирје од 10 дана.

Пароброд Лојдовога друштва „Херцеговина“ спреман је да на њему путује албанска кнегиња са својом децом, која иде у Румунију. Држи се да ће тим паробродом отићи и кнез.

Турско бугарски односи.

Софија, 24. јуна.

Нетачан је извештај да је турска влада известила бугарску владу да ова има одмах да положи Турској заосталу порезу, коју бугарске цркве у Турској нису још положили. То тражење упућено је бугарском егзархату у Цариграду а не бугарској влади. Кругови бугарског егзархата у Цариграду изјављују да је ово тражење неосновано, јер сходно до сада објављеним ирадама сва црквена и школска добра, која се налазе у Турској изузета су од плаћања порезе.

Једна непотврђена вест.

Хаг, 24. јуна.

Министар војни добио је депешу од мајора Слиса из Авлоне, у којој Слис изјављује да је невероватна и непотврђена вест да су устаници заробили више холандских официра.

Пристаниште у Кавали.

Солун, 24. јуна.

Тврди се да је грчка влада одбила понуду једног француског друштва, за грађење пристаништа у

Кавали, који би радови прелазили суму 10 милиона франака.

Бугарско-румунски однос.

Софија, 24. јуна.

Да би се избегли у будуће нови погранични сукоби, бугарска влада је на захтев министра војног предложила владама Турске, Румуније, Србије и Грчке, да се утврди споразум, којим ће се регулисати да у будуће све војне стражаре буду саграђене на одстојању од 100 метара од границе.

Француски заробљеници.

Париз, 24. јуна.

Полуслужбено извешће гласи, да је министарство спољних послова наредило француском посланику у Драчу, да предузме све нужне мере за ослобођење шесторице Француза, које су устаници заробили.

ПРЕГЛЕД ДОГАЂАЈА.

Шта се ради у Босни.

Један од пештанских мађарских листова, социјалистичког правца, пише о раду босанске владе ово:

„У Босни још увек неуморно дејствује реакција. Хапшења трају једнако. Чим је неко Србин већ је сумњив. Чим се неко не одушевљава владавином аустро-угарске солдатеке, већ је кривац. Много стотина њих је похапшено и бачено у мрачне тамнице, а број оних, које су до сад призивали и саслушавали, и не зна се. Исто су тако многобројни, којима је припрењено, да ће им се онемогућити опстанак, као што је безбројнима уништена сва имовина. И та хајка на Србе траје једнако. Она је из Босне пренесена у Хрватску и Далмацију.

„Аустро-мађарски апсолутизам, који влада у Босни помоћу солдатеке и бирократије, уместо да је за времена дозвољава за намеру завереника или атентатора, сад хоће да своју неспремност заглади тиме, што гони невинне људе...“

После тога тај исти лист пише још и ово:

„За цигло једну недељу дана сарајевска полиција сјавила је у пријвор до 500 Срба. Већи део похапшених је њак, од којих биће до 100 још у притвору. Полиција иде сваку ноћ у потеру, па

стима ове несрећне историје. На овај корак ме је навела и успомена на наш сусрет онога дана, кад сам с госпођом Анжелен ишла бабици у улици Мироменил, где сам вас видела са том девојком, која је опет имала дете на рукама... Ви сте се виђали с њом и мораћете знати, је ли јој живо прво дете, где је оно сад и шта је с њим.

Матеја се још никако не одлучиваше да одговара. Њега је плашило њено грозничаво узбуђење, и он се удубљиваше у мотиве овога испада, потпуно неразумљивог од ове поносите, уздржљиве жене. Шта се догађало у њеној души? Шта ју је побудило да му се обрати са испитивањима чије последице није могао предвидети? Али, опазивши да она гледа у њега својим проницљивим погледом, он похита да је умири околичним одговором.

— Ви ме доводите у веома незгодан положај. А, уосталом, ја не знам ништа, што би могло интересовати вас... Ради вашег мужа и ради вас самих молим вас да не растресамо прошлост... Заборавите све што вам је саопштено... та ви сте увек показивали толико мудрости, толико јунаштва!..

Она га прекиде и зграбивши га за руке, стеже их својим уздрхталом, врелим рукама. Никад она није била о-

вако отворена, отворена до заборавности.

— Али, понављам вам, да нико нема разлога да се боји од мене — ни мој муж, ни та девојка, ни дете. Верујте, да мене мучи само неизвесност. Била бих мирнија, кад бих сазнала све. Молим вас реците ми истину ради мога спокојства. Ах, кад бисте знали! Кад бих могла да вам испричам све.

Али њој није требало да прича све: Матеја је много штошта погађао. Он није сумњао, да се зближење међу супрузима после Морисове смрти могло објаснити само страсном жељом да им се роди син. Он је у току те године могао пратити све облике њихова разочарења, њихово све веће очајање, негодовање и љутњу, пробуђену њиховом немоћи. Сад је он присуствовао разбуктавању особите сурвењивости, сурвењивости жене која стари, жене гоњене мишљу о детету, које је њен муж имао с другом женском. Она је знала да је та жена лепа и свежа, док је она сама била мршава и жута као восак, али није женско, није жена патила при мисли о супарници, него ј патила матери без деце, која завиди што та жена има дете.

— Она га није могла избити из памети; мисао о њему непрестанце јој се вра-

ћала, као подсмех и увреда, сваки пут, кадгод би се уверавала о узалудности својих очекивања, о слому својих нада. Са сваким месецом њено очајање биваше све јаче, јачаше страсна жеља добити дете „те“ женске, дознати где је оно, шта је с њим, и личи ли на оца.

— Уверавам вас, драги Матеја, — настављаше она, — да ћете учинити добро дело, ако ми пружите све податке... Је ли он жив?... Одговорите ми бар на ово питање... Молим вас, не обмањујте ме... Кад бих знала да је умро, чини ми се да бих се умирила, а међутим Бог види да му не желим зла.

Матеја, дубоко дирнут њеним узбуђењем, одлучи се да јој каже праву истину.

— Кад то захтевате ради свог спокојства, ја не видим разлога да од вас кријем истину. Али, понављам, и ја знам врло мало... Дете је у мом присуству предато у дом за васпитање. Од тада матери никад није распитивала за њ и није добијала никаквих обавештења о њему. Што се тиче вашег мужа, он, разуме се, о свему овоме не зна ништа, пошто је одлучно изјавио да ништа не жели да зна о томе детету... Ја поуздано не знам је ли он жив и где је сад. Могло би се распитати, али смртност тих малих бића је толико велика,

да је једва могућно да је он остао у животу.

Она упорно гледаше у њега.

— Говорите ли истину? Не кријете ли ништа од мене?

— Па, видећи, како се Матеја спрема да протестује, додаде.

— Верујем, верујем вам... Дакле, ви претпостављате да је умро? Ах, зашто ти малишани умиру, кад има толико жена, које би биле срећне да спасу бар једног, узимајући га к себи!.. Е, сад сам мирнија... Иако ми нисте саопштили ништа поуздано, ипак сам добила извесно обавештење.

Хвала вам.

У току наредна четири месеца Матеја је много пута остајао с Констанцијом у четири ока, али она се не врати више на ово питање; изгледало је да не мисли, или се бар стара да не мисли о њему. Али није било сумње, да је насртљива мисао гони као и пређе. Односи између супруга биваху све гори у колико нада на рођење детета биваше неостварљивија, нада, која је помагала зближавање међу супрузима.

(Наставиће се.)

том приликом врши и претрес станова. Међу притворенима има и 5 српских свештеника. Осим њих притворен је и неки Јова Живић, богат трговац из Тузле, који и у Сарајеву има трговину. На колима, на којима је доведен у Сарајево, била су и два сандучића. У једноме била је бомба, а у другом муниција. Веле да су то нашли у његовоме стану... Осумњичен је и Глиша Јевтановић.

„Истрага се води у највећој тајности. И што би се могло дознати о истрази, не може угледати јавности, јер се цензуришу и телеграми и писма.“

Као што видимо, и сами аустро-угарски листови пишу неповољно о раду босанске полиције и ако се и од њихових погледа крију многе ствари. Шта и како би тек сарајевски независни српски листови имали да пишу, да их нису угушили!

Ко је бранио Чабриновића?

„Az Est“ од 7 јула по н. к. а на 8 страни доноси следеће:

„Из Београда јављају нам: Београдски „Балкан“ донео је чланак „Ви сте убице“ из пера Крсте Цицварића, књижевника-социјалисте. Писац чланка тврди, да је кадар доказати, да је београдска полиција хтела да протера Чабриновића као човека који нагиње анархизму и који је сумњив даље, да се на то уплео београдски аустро-угарски конзулат у корист Чабриновића, са уверењем да је Чабриновић честит човек, аустријски поданик и да се противи његовом прогонству. Писац чланка затим пита: које крив за атентат, Аустрија или Србија? и: Ко му је дао сведоштво о добром владању?

„Балкан“ је донео осим тога још и уводни чланак у коме позива београдску полицију, да сматра за патриотску дужност, да документе о прогонству преда јавности у фотографији. Јер се не сме даље трпети да и даље сумњиче Србију.

„Az Est“ се услед овога обраћа цару и краљу. Конзулату у Београду, који му је под шерећом истине признао да је конзулат заиста дао моралну сведоштво у корист Чабриновића, да га из Београда не би проћерали, али да конзулат није зато крив, јер се у своје време обратио надлежној општини Чабриновићевој ради информације о његовом владању. Општина, месна рођења Чабриновићевог, одговорила је, да је Чабриновић исправан човек.

Конзулат је одговорио „Az Erst“ у још и то, да се цар и краљ конзулату уверио да је Чабриновића српска полиција заиста хтела проћерати. Толико цар и краљ конзулату. Из овог одговора јасно се види да су Чабриновића штићиле аустро-угарске администрације и дипломатске власти. После овога, као и после изјаве старог монарха, да је злочин извршила једна мала необуздана и умно поремећена група и после знања да је српска дипломатија испунила обавезу интернационалне лојалности, када је њен представник у Бечу чинио меродавне пажљивим, а и после констатације „Мађарскага“, да је аустро-угарска полиција знала да је Чабриновић ноторан анархиста и да га је као таквог интернирала, а доцније ослободила на захтев једног царевинског посланика, не би смела и требала аустро-угарска штампа да напада клеветом некриво Српство.

За шљиварске трговце.

Чл. 19

Роба, која се извози на страну, прегледаће се понова при утовару за извоз. Ако се роба извози директно, онда

ће се прегледати на утовар, станицама, а ако је роба упућена на коју граничну станицу, ради претоваривања или прераде (сортирања, етираже итд.) она ће се прегледати у месту утовара, ако ту има тржишне комисије, а ако нема комисије, преглед ће се вршити на граничној станици и издати уверење о каквој роби.

Роба, која је једном прегледана при утовару за извоз у иностранство, неће се више прегледати на граничној станици само ако успут није претоваривана (са железница уских на железнице нормалног колосека, или са железница на лађу — шлепове). Но у том случају извозни документи морају се показати дотичној комисији, па ако ова нађе да су документи неисправни, сопственици ће се казнити по чл. 153. зак. о радњама, а роба ће се подврћи поновном прегледу.

За робу, која се извози директно у земље потрошње (Немачка) издаваће се нарочита уверења, написана на немачком језику, по образцу који ће прописати Министар Народне Привреде. За робу, која се не извози директно у земљу потрошње таква се уверења неће издавати. У сваком случају роба која се извози из Србије мора се декларирати само као српска роба.

Ко би покушао да изведе непрегледану или одбачену робу, или српску робу под туђим именом биће кажњен по чл. 153. зак. о радњама, а лице, које би допустило, да се роба товари без уверења о поновном прегледу, или за непрегледану робу прима декларацију и фрахт или пак прима декларацију с назначењем да је роба страног порекла биће уклоњено, ако је члан комисије и оптужено надлежној власти.

Чл. 20.

Ни продавац ни купац ни на тржишту ни на ма коме другом месту (магази, пушници, пекмезари итд.) не смеју предузимати никакве манипулације са сувим шљивама или пекмезом, које би штетно утицале на каквоћу робе и удиле њеном гласу.

Ко се ухвати да противно поступи казниће се по чл. 153. (тач. 7. и 8.) Закона о радњама. За рад својих сензала и млађих одговоран је сопственик — трговац за чији се рачун купује роба.

3). Производња и продаја пекмеза.

Чл. 21.

Ко жели да кува пекмез, има се пријавити дотичној окружној или средској власти најдаље до 15. августа и назначити место, општине, где ће се пекмез израђивати, а ова ће о томе известити дотичног државног (или приватног) економа, који за време шљиварске сезоне обилази сушинице и пекмезаре.

Ко се ухвати да без обе пријаве ради казниће се по чл. 154. тац. 1. Закона о радњама.

Чл. 22.

Сопственици пекмезари дужни су да се управљају по наредби Министарства Народне Привреде, које буду издате у сагласности ове Уредбе и осталим законским прописима као и упуштвима, које оно изда преко својих органа или других власти.

Чл. 23.

Пекмезари су дужни да за кување пекмеза употребљавају само чисту здраву и зrelu сировину и да прибор за кување пекмеза, судове и огњишта одржавају у највећој чистоти. Тако исто дужни су да шљиве за кување пекмеза сипају у чисте судове и да ове у чистом стању одржавају до употребе. Казани за кување пекмеза не смеју бити крпљени. Мешање пекмеза не сме се вршити гвозденим него само

дрвеним или бакарним лопатама. Противан поступак казниће се по чл. 153. тац. 7 и 8. Закона о радњама. Ако се при прегледу пекмеза или доцније констатује да има нечистоће у њему, сопственик ће бити кажњен по чл. 153. тац. 7. закона о радњама.

Члан 24.

Искувани пекмез сипаће се само у нову и чисту бурад, на којима је дара јасно назначена. Тарирање врши сам сопственик и гарантује за исправност, а у случају злоупотребе кажњаваће се за лажну меру. Роба која не одговара одредбама ове Уредбе неће се моћи извозити.

Члан 25.

Преглед пекмеза, спремног за извоз, вршиће комисије за преглед сувих шљива и то на станицама утовара у вагоне и бродове.

4.) Извоз сирових шљива.

Члан 26.

Сирове шљиве за извоз треба да су у полузрелом стању, јер ће само као такве најбоље моћи издржати пренос до страних тржишта. Но при свем том не смеју бити сувише зелене нити пак сувише зреле: меке, рањаве, повређене, згњечене, напрсле, нити да су почеле да се кваре, буђају, превиру и т. д.

Ко противно буде радио, казниће се по члану 153. Закона о радњама, а роба ће му се поништити (измуљати) и са њом поступити по чл. 33. Уредбе

Сирове шљиве за извоз у иностранство морају се брати руком и бити упаковане у сандуцима или корпама са поклопцем од 5—12 кг., како би се што боље у преносу очувале. Слој шљива у корпама и сандуцима не сме бити дебљи од 20 см, како се доње шљиве не би притиском горњих гњечиле. У противном случају извоз се неће допустити.

5.) Испуштивање каквоће сувих шљива и пекмеза.

Члан 27.

Суве шљиве треба да су добро осушене и од добре сировине израђене и да су без икаквог страног укуса и мириса.

Пекмез, пак, треба да је довољно укуван и густ и довољно слadak, без икаквог страног укуса или мириса, без загоретина и коштица.

Члан 28.

Преглед сувих шљива на тржиштима, у магазима или при утоваривању у вагоне или бродове вршиће комисија на овај начин.

Ако су суве шљиве упаковане у џакovima, сандуцима или бурадима, преглед ће се вршити у онолико џакова односно сандука или буреди, колико то комисија буде за сходно нашла. Ако су суве шљиве просуте у колима (у кошарима) преглед ће се вршити на три места најмање. Комисија бира џакове односно сандуке или бурад, на којима она хоће да изврши преглед и места на џакovima, из којих ће се узети проба за преглед.

Џакови се имају отворати само по шаву и при прегледу (нарочито у вагонима) пазити се, да се шљиве не растурају. Ако се преглед шљива врши у вагонима, у књизи добре робе назначиће се нумера вагона и забележити нумера и марка џакова и сандука или буреди, на којима је и вршен преглед.

Прегледани џакови, сандуци или бурад морају се по свршеном прегледу довести у првобитно стање.

Преглед пекмеза извршиће се на пробама извађеним из буреди помоћу нарочите сонде. Сонду треба довољно дубоко завући у буре, да би на тај начин узета проба верно представљала

каковоћу пекмеза у датом бурету. Пошто се преглед изврши, рупа на данцету мора се добро запушити. Из колико се буреди имају узети пробе, оставља се комисији да то сама оцени према броју буреди и каквоћи самога пекмеза.

Чл. 29.

За лошу робу комисија ће огласити све ове суве шљиве, које су зелене сушене, прегореле, укисељене, труле, матиране и буђаве и са њима ће поступити по чл. 33. ове Уредбе.

Исто тако ће се поступити и са пекмезом ако се констатује да је сувише кисео, сагорео или да у њему има нечистоће или буђи.

Члан 30.

Комисија ће вршити и преглед буреди, у којима се пекмез извози. Ако бурад нису направљена од довољно чврстог материјала неће се допустити утовар. Ако је које буре разобручено или недовољно стегнуто наредиће се да сопственик све у ред доведе. Док бурад не буде била у ред и исправно стање доведена, неће се допустити утовар и извоз. То исто важи и за ону бурад код које пекмез, кроз какав отвор, излази на поље.

Члан 31.

Нађе ли комисија да су шљиве намerno кварене т.ј. да су квашене водом, помешане са уквареним старим шљивама или са сушеним ранкама или са земљом и другим страним телима, огласиће их за лошу робу и са њом поступити по чл. 33. ове Уредбе, а и о томе случају известити одмах полицијску власт, која ће иступника казнити на основи чл. 153. тац. 7. Закона о радњама.

Исто то важи и за пекмез, кад се утврди, да је намерно кваран или мешан са рђавим пекмезом.

Чл. 32.

Шљиве које нису у џакovima или другим судовима у подједнако осушеном стању, подврћи ће се пребиру на одређеном месту — пребиралишту, а под контролом комисије и о трошку сопственика. Само добро осушене шљиве, који се при том пребиру буду одвојиле, моћи ће се изложити продаји.

Паренице, које се пребирањем добију, комисија ће поништити и поништене шљиве продати путем јавног надметања, а са добијеним новцем учиниће распоред Министарство Народне Привреде како за сходно нађе.

Недовољно осушене шљиве, као и недовољно укуван пекмез неће се пуштити у промет нити за извоз док се понова не прераде и не доведу у онако стање да би се могли квалификовати као добра роба.

Члан 33.

Шљиве за које се констатује да су труле, матиране, буђаве, зелене, сушене или мешане са ранкама или другим страним телима, било то на тржиштима било то у магазима или на извозним тачкама, поништиће се одмах на тај начин, што ће се сасећи па вратити сопственику или сасути у каце и прелити водом да престоје најмање 24. сата а после тога вратиће се та роба сопственику или, ако је он у одређеном року не подигне, продаће се јавном лицитацијом. Довивени приход припада сопственику. Сав потребни прибор за пребирање и поништавање дужне су набавити дотичне општине и ставити га на расположење тржишним комисијама на дан 1. септембра сваке године.

Члан 34.

Оцена тржишних комисија о каквоћи робе меродавна је и за купца и за продавца. Употреба теразија при куповини сувих шљива на тржиштима

дема никакве важности за решавање спорова између купца и продавца.

Погодба учињена на тржишту обавезна је за обе стране — и без обзира на крупноћу робе, ако је реч о сувим шљивама.

Купац сувих шљива мора прво исплатити продавцу робу по утврђеној погодби па тек онда наредити изручивање шљива у магаци. Трговци морају примити по погођеној цени шљиве, које за њихов рачун купују њихови овлашћени сензали.

Могуће преваре или злоупотребе, било с једне било с друге стране, достављаће се тржишној комисији, а она ће их достављати надлежној полицијској власти ради даљег поступка по закону.

Члан 35.

Ако се деси, да продавац или купац на тржишту није задовољан оценом тржишне комисије о каквоћи робе, он се обраћа месном комесару, који ствар решава.

Противу забране извоза сувих шљива или пекмеза у вагонима или шлеповима може се дотични жалити Министарству Народне Привреде, које ствар коначно решава.

(Свршиће се)

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Члан оснивач Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине.

Приликом годишњег помена свом ратном другу, поч. Љуби Пајевићу, честитом и вредном трговцу оvd., погинулом у рату са Бугарима, који ће се одржати данас у 10 сати пре подне на новом гробљу, уписали су га његови ратни другови из Београда за члана оснивача Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине, желећи му на тај начин очувати трајнији спомен у трговачком и занатлијском подмлатку.

Привредно Одељење је поч. Љубу уврстило у ред својих осталих чланова оснивача и сачуваће му тако трајан спомен као честитом трговцу и храбром сину Отаџбине, који је за њу свој живот дао. Господи приложницима пак изјављује Одељење и овим путем у своје и својих питомаца име најтоплију захвалност на овом њиховом племенитом делу.

Председници бирачких одбора.

Главни државни одбор поставио је до сада председнике бирачких одбора у овим окружњима: београдском, ваљевском, подринском, смелеревском, пожаревачком, крајинском, моравском и крагујевачком.

Царински указ.

Њ. К. В. Престолонаследник Александар потписао је већи указ о унапређењу и размештају царинских чиновника.

Повратак Министра Привреде.

Г. др. В. Јанковић, министар народне привреде, вратио се у Београд из иностранства, где је био на десетодневном одсуству.

Распис Министра Правде.

Г. Министар Правде упутио је распис свима окружњим судовима у новим крајевима, да у најкраћем времену напишу сва имања одбеглих Турака, чији је број доста велики, и да образују њихове масе и поставе стараоце.

Дом округа београдског.

Окружни одбор округа београдског решио је да се израда свих планова за Дом округа београдског уступи г. Ђорђу С. Јанковићу, архитекти. Зидање Дома почеће идуће године.

Привредна инспекција.

Г. г. Богдан Марковић, начелник трговинског одељења министарства народне привреде, и д-р Сима Аврамовић, привредни инспектор, отпутовали су у Ђуприју, да прегледају рад у тамошњој фабрици.

Учитељска скупштина.

Редовна учитељска скупштина биће ове године у Београду 14, 15 и 16. августа.

Помен изгинулим борцима.

Официри Дунавске Дивизије другог позива приредиће годишњи помен официрима и војницима своје дивизије, палим у рату с Бугарима. Дунавска Дивизија другог позива имала је највеће своје губитке у борбама око Криве Паланке, које су вођене од 21. до 28. јуна прошле године.

Помен ће се одржати у петак, 27. ов. м. у 10 часова пре подне у Вазнесењској цркви.

Фирма Самуел Х. Коен.

Стару београдску фирму Самуел Х. Коен која је пала под стечај, изравњала је и примила на себе са свом активом и пасивом фирма Витомир Симић и Комп., на основи решења Трговачког суда од 9. тек.

После овога стара фирма Самуела Х. Коена не егзистира више пошто су равнатељи ову фирму спојили са својом постојећом под именом *Витомир Симић и Комп.* од 1900 год.

Откуп бикова и јуница.

Г. Министар Народне Привреде решио је да се ове године откупи од народа 198 бикова и 205 јуница.

Ради тога одређене су нарочите комисије, које ће радити у: Неготину (пред расадником), Зајечару (код Пољопривредне Станице), Ђуприји (код Пољопривредне Станице), Алексинцу (у дворишту среске канцеларије), Краљеву (на сточној пијаци), Крагујевцу (код Пољопривредне Станице), Свилајнцу (код среског расадника), Младеновцу (код железничке станице), Београду (код војног сењака), Паланци (у дворишту среске канцеларије), Пожаревцу (код Пољопривредне Станице) и у Ваљеву (код Пољопривредне Станице).

Бикови ће се откупљивати од 12 до 18 месеци старости и то поглавито лакшег типа, а женска грла крупнијег типа, способна за парење или већ стеона.

Откупљиваће се мелези сименталске и домаће или монтафонске и домаће расе.

Комисије у: Неготину, Зајечару, Ђуприји, Алексинцу, Краљеву, Крагујевцу, Београду, Пожаревцу и Ваљеву радиће 10. јула ове године.

Комисије у: Свилајнцу и Младеновцу радиће 11. јула ове године.

Комисија у Паланци радиће 12. јула ове године.

Водовод на Цетињу.

Г. Драг. Мирковић, управник београдског водовода, на позив цетињске општине отићи ће у почетку идућег месеца на Цетиње, да проучи питање о увођењу водовода на Цетињу и да изради планове.

Леп дар ученицима.

Наша призната фирма Јевта М. Павловић и Комп. изводела нам је у знак свога пријатељства и наклоности — послати 100 ком. одабраних књига, да их као њен дар употребимо за награђивање одличних и врло добрих ученика Трговачке Школе нашега удружења.

Београдска Трговачка Омладина изјављује и овим путем трајну захвалност цењеној фирми Јевта М. Павловић и Комп. на лепом дару и пажњи.

Како се у нас схвата висока лекарска дужност.

Сколутана као змију и скоро оне-свесла од јакних болова у стомаку уноси један милостиви човек дечака, трговачког помоћника, најближем лекару Др. Љубиши Вуловићу у стан и моли служитеља, да г. лекар укаже помоћ дечку, који се као црв вије и од болеса јауче те га свега крупне грашке зноја обливају.

Г. лекар Вуловић, који је и сам морао чути јаукања дечакова у своме предсобљу, одговара преко момка (није за потребно нашао ни да изађе) да му сад није могуће да дечку укаже помоћ, јер се брије и да дечака донесу кроз $\frac{3}{4}$ сата.

Страшно! Ужасно! Нечовечно!

Ми немамо довољно речи, којима би смо осудили овај нечовечан поступак др. Љубише Вуловића.

Напомињемо само, да је оболели дечак члан нашег Удружења Беогр. Тргов. Омладине и да је г. др. Вуловић лекар нашега Удружења.

Трке на Петровдан.

У недељу, на Петровдан, држаће се последњи летњи тркачки састанак у Топчидеру. На програму ће „бити пет интересантних трка, међу којима се нарочито истичу један велики хандикап, једна докејска препонска, једна официрска препонска а нарочито Дерби трогодаца, у којем ће Ждралин имати да се бори са Брегалницом, Гиздавом и осталим најбољим трогодцима.

Излет до Обреновца.

Трговачки Подмладак са својим певачким хором и тамбурашким друштвом а уз суделовање војне музике VII пеш. пука приређује 6 јула ове г. излет засебном лађом у Обреновац, где ће по подне у варошком парку приредити за Обреновчане и излетнике концерат.

Карта за одлазак и повратак и улазницу на концерт стаје 3 дин. од особе, а за чланове подмлатка 2. дин. Полазак у 6 и по изјутра повратак истог дана у 7 часова у вече,

Верени.

Редован члан и добротвор Београдске Трговачке Омладине г. Александар Ј. Јовановић — Ресавац, трг. члан оvd. фирме Радисав Ј. Јовановић и браћа — Ресавци верио се са госпођицом Видом кћерју г-на Тасе Обрадовића, трг. из В. Градишта.

Наша срдачна честитања вереницима.

Г-ђица Јела Б. Живковића кћи поч. г. Боже Живковића верила се са г. Марком В. Ђорђевићем тргов. син г. Влад. М. Ђорђевића рентијера оvd. честитамо.

Помен.

Поч. Димитрију — Милану — Николићу, дрвар. трговцу и члану добротвору нашега Удружења, даваће ожалостљена породица годишњи помен у суботу 28. тек. у 10 и по часова пре подне у цркви Св. Николе на Новом гробљу.

Најлепши спомен.

Пок. Видоју М. Богдановићу.

Отишао је као и сви Срби с песмом под заставу Српскога Краља, да освети Косово, поврати деовину, ослободи браћу своју и да са браћом војскрне Српску Царевину.

Тако се 18. септембра 1912. год. опростио у писму са својом браћом Видоје М. Богдановић, гвождарски трговац Учествовао је славној борби на Куманову као каплар у 7. пеш. пуку,

као и свима борбама, што их је овај прослављени пук имао рушећи силну турску империју. Био је и међу оним јунацима, који су отишли савезнику Бугарину у помоћ при опсади и заузећу тврдога Једрена.

Све је те ратне опасности и тешкоће пок. Видоје срећно прошао, да у крвавој борби са небраћом и незахвалним савезницима Бугарима на Чупином Брду на данашњи дан буде тешко рањен, те после 24 часа и премине у непријатељском превијалишту. Његова браћа су узалуд све чинила да му гроб пронађу и брата пренесу у место рођења, али у томе не успеше. На данашњи дан ожалостљена браћа Раде М. Богдановић, учитељ и Станиша М. Богдановић, председник опаленичке општине, приређују пок. Видоју годишњи помен у месту рођења (село Сивчина, срез моравички, округ чачански) у цркви сеоској, у коју ће узидати данас и спомен плочу са фотографијом пок. Видоја.

На данашњи дан, а по завештању покојног Видоја, браћа су положила Београдској Трговачкој Омладини 300 дин. и тиме пок. Видоја уписала за добротвора. На данашњи дан кличемо пок. Видоју: „Слава и вечан ти помен међу нама.“

Јаван рачун.

„Видовдански Дарак“.

У име Видовданског Дарка приложили су Народној Одбрани:

Њ. В. Краљ	дин. 500.—
Г. Ђорђе Вајферт инд.	дин. 500.—
Михајло Павловић трговац из Београда	дин. 200.—
Г. Ђока Павловић трговац из Београда	дин. 100.—
Г. Радомир Луковић секретар срп. посланства у Паризу	дин. 50.—
Г. Петар Мандровић из Београда	дин. 20.—
Варошица Вучитрн	дин. 306:54

ПОУКА.

Очева дужност.

(Савеш родитељима)

Ономад је „Политика“, поводом ђачког злочина код Кара-Ђорђевог споменика, у уводном чланку с правом осудила штетну немарност многих родитеља у васпитању своје деце. Као педагог по струци и ја ћу овде укратко да рекнем неколико речи о дужностима, које има отац као васпитач свога порога.

Отац је старешина породице и она носи његово име. Положај породице у друштву одређује се по њему. Он јој је и хранитељ и бранитељ. У свима породичним питањима треба да присујује његов глас и према томе на њега пада и главна одговорност за васпитање деце. Њему припада улога законодавца и управљача; он је тај који има право да каже: „ти ћеш то да радиш“ и „ти не смеш то да чиниш!“ и да пази да се његове речи и послушају. Својим ауторитетом треба да улије деци љубав и поштовање.

Понеки отац као човек заслужује и ужива највеће поштовање, али који с непојмљивом нехатношћу врши своју највећу дужност, коју му је Бог одредио: немаран је у васпитању своје деце. Многи мисли да је, докле деца иду у школу, ово у главном дужност матере и правда се тиме, да за то нема времена, да га спречава служба, радња или посао у удружењу, и да му узимају сву снагу и време. Такав отац мисли да је испунио потпуно своју дужност, ако се само брине да имају деца храну и одело и ако их шиље у школу. Дечје „ситнице“ не смеју га ометати и узнемиравати. Многи отац

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 25. јуна 1914 године

КУРС

ВАЛУТЕ—НОВАЦ	ЗА СРЕБРО			ЗА ЗЛАТО		
	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА
	ЗЛАТНИК ДИИ. 20 Златник од 20 дн. највиши Златник од 20 дн. најнижи Златник од 20 дн. средњи авт. сеп. о. г. п. и. у					
РАЗНЕ МОНЕТЕ Круне највиши Круне најнижи Круне средњи Круне за сутра Круне злато Марке немачке Фунте енглеске Турске лире Француске новчанице						
ДЕВИЗЕ ЧЕКОВИ И МЕНИЦЕ Беч по виђењу 8 дана Пешта по виђењу 8 дана Трст 8 дана Париз по виђењу Лондон по виђењу Берлин по виђењу						

вели да нема кад да се брине о деци и да је његова главна брига да гледа радњу и да заслужи новац — да се стара о опстанку породице. Многи стекну богатство, али изгубе највеће благо; не упуте како треба своју децу.

Истина очев је посао већином изван куће и њему не остаје толико времена као матери да се стара о деци, али због тога му никако није мања дужност и одговорност у васпитању порода.

Пре свега отац треба да је упознат с начелима рационалног васпитања деце и да је начисто с тим, да за овај најтежи и најделикатнији позив није довољно да се само управља по здравом разуму. Проблем васпитања је један од најтежих проблема и његовом решавању приступали су највећи умови човечанства као Жан Жак Русо Спенсер Коменски, Толстој и многи други. Отац треба с пуно пажње и љубави да надгледа васпитање своје деце, да се с мајком заједнички споразумева о начину поступања према индивидуалним особинама сваког детета понаособ и да јој указује увек највећу помоћ и да јој олакшава бриге око васпитања.

Веома је за жаљење ако отац проводи много времена у кафани, клубу, удружењу, концерту, позоришту итд. Није добро кад му код куће досађује веселост и живост деце кад играју и ако осорљиво одбија матер: „остави ме на миру, нећу да знам за такве тричарије!“ кад је реч о деци. Зло је ако се за најмању ситницу преко мере љути и децу строго, сурово и неправично кажњава. Услед таквог поступања често се одомаћи у породици прикривање и забашуривање право стања и матери, бојећи се прекомерног излива очеве срце, да би и њега и децу поштедили од непријатности најпре крије мање, а после и веће погрешке деце, док не дође напослетку дотле, да злу нема лека!

Како је сасвим друкчије у оној породици, где се отац радо забавља са својом децом, где он најмање дете држи на крилу, а већу искупи око себе, па их забавља причама, чита им, поучава их о овоме и ономе, упознаје их са својим доживљајима, прегледа им домаће задатке и пружа им правилне погледе на живот. Како је ту чврста веза између оца и његове деце и како он таквим опхођењем такорећи срашћује с њима! Онда није ништа необично што она драговољно примају његове опомене! Деца не само да ће за такву пажњу бити сада благодарна, него ће се у будуће пријатно сећати и говорити о томе.

Нека би сваки отац примио к срцу веома важне речи, које му упућује Ж. Ж. Русо у својој прослављеној књизи „Емили“: „Ко не врши своје очинске дужности, нема ни права да буде отац. Нити сиротиња, нити посао, нити други обзир га могу ослободити од дужности да васпита своју децу“.

Васпитавајући децу, ми вршимо највећу и најплеменитију дужност, а тога треба свагда да се сећа на првом месту — отац.

Крста Јонић.

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Преобраја)

Беч, 24. јуна. — Цар је отпутовао данас у 8 и по сати пре подне у Ишл. На целом пролазу од Шенбруна до станице цар је живо акламован.

Рим, 24. јуна. — Нови општински одбор изабрао је кнеза Проспера Колону за председника општине града Рима.

Букурешти, 24. јуна. — За члана анкетне румунске-бугарске комисије изабран је бивши начелник министарства спољних послова Гозети, а не мајор Гозети, као што је раније погрешно јављено.

Париз, 25. јуна. — Скупштина је усвојила ванредни кредит од 4 милиона динара за пут Поенкареа у Русију, Шведску, Норвешку и Данску. После говора Жоресовог, који је нападао закључење тајних уговора и одговора Вавијана, Скупштина је усвојила овај кредит са 428 противу 106 гласова.

Тулон, 24. јуна. — Овамо је стигао јутрос Џемал паша, отомански министар морине. Џемал се укрцао на крстарицу „Адмирал Курбе“ ради присуствовања великим поморским маневрима. Средоземна ескадра у 12 и по сати била је спремна за полазак.

Страна тржишта

Берлин, 20 јуна (Трговинска агенција) Производи

Пшеница	Мрк.	20 50	—	20 60
Раж		17 70	—	17 80
Овас		17 90	—	19 —
Јечам лак		14 20	—	14 50
„ тежак		15 60	—	16 40
Кукуруз		14 50	—	14 00
Пасуљ		25 —	—	25 50
Ораси		—	—	—
Мекиње		11 —	—	11 50

Пшеница за Сеп.	М.	19 42	—	19 45
„	Октоб.	19 45	—	19 47
Раж	Сеп.	16 37	—	16 40
„	Октоб.	16 37	—	16 40
Овас	Сеп.	16 17	—	16 15
„	Октоб.	16 17	—	16 20
Кукуруз	Сеп.	13 90	—	13 92
„	Октоб.	—	—	—

све франко Берлин царинено. Царину на 100 Кгр. плаћа:

Пшеница Мрк.	5 50	овас и раж Мрк.	5 —
Јечам за пиво Мрк.	4 —	за хрчу Мрк.	1 60
кукуруз Мрк.	3 —	пасуљ и ораси Мрк.	2 —

Живина. — Јаја

Кокошке старе комад	Мрк.	1 50	—	1 70
„	I врста	1 50	—	1 70
„	II	1 10	—	1 20
Патке комад	Мрк.	1 70	—	1 90
Гуске		—	—	—
Ђурке пар		—	—	—

Јаја I кош (60 ком).	Мрк.	3 80	—	3 90
„	II	3 20	—	3 40
Франко Берлин. Царина се плаћа на живу живину Мрк.	4 —	од 1/10	—	—

изузимајући гуске које су ослобођене царине.

Подвоз за ситну живину стаје по Мрк. 0 25 од комада, за гуске и ћурке по Мрк. 0 50 до 0 60 од комада.

Коже

Јагњеће Ia	90 кила	Мрк.	200	—	210
јагњеће I а	70 кила	Мрк.	185	—	190
јагњеће Ia	50 кила	Мрк.	155	—	160
јареће	Мрк.	—	—	—	—
Овчије	—	—	—	—	—

Коже не плаћају царину. Подвоз од Београда до Берлина стаје по Марака 650 од 1/10 килограма.

Нашим г. г. претплатницима.

Молимо наше претплатнике, који још нису измирили свој дуг за претплату, да га изволе измирити што скорије нашим г. г. повереницима.

Хартије од вредности	ПРОДА-	ПОНУ-	ТРАЖ-	ПРОДА-	ПОНУ-	ТРАЖ-
	ТО ПО	ДА ПО	ЊА ПО		ТО ПО	ДА ПО
Хартије од вредности Срп. Држ. хартије Бутриј, 2% лозови с. ж. б. ж. Јуван. лоз. лозови с. ж. б. ж. Рента 4% од 1895. с. ж. б. ж. Ренд. 5% залога у зл. 4 1/2% зал. 1910 у зл. Ренд 4 1/2% обл. Ком. Зајам од 1911. године Монопол. 5% 1902. год. Рента 4 1/2% 1906 с. ж. б. ж. 1909 с. ж. б. ж. Акције Новчаних Завода у Београду: Емисионе банке Прив. Народне Банке Банке: Београдске Банке Београд. банке Меркур Прометне Банке Трговачке Банке Грађанске Банке Саобраћајне Банке Колонијалне Банке Есконтне Заложне Занатл. Кредитне Банке Извозне Месарске Н. Бошковића акц. друш. Опш. Прив. Банке акције Врачарске заложне Савске Грађ. Банке Дунавске Банке Српске Централне Банке Дунав. Кредитног Завода Задруге: Акције: Београд. Задруге Врач. Задруге I и II кола Палилулске Задруге Штедионице: Акције: Врачарске Штедионице Грађанске Штедионице Палилулске Штедионице Трговачке Штедионице Унутрашњости Банке: Акције: Болев. Привр. Банке Јагод. Банке I и II кола Валева. Трговачке Банке Краг. Трговачке Банке Крушевачке I и II кола Младеновачке Банке Млад. Трг. Кредит. Банке Градиштанске Нишке Трговачке Банке I Окружне нишке Банке Пожаревачке Трг. Банке Прокупачке I кола II Рачанске Тимочке, Зајечар Тимочке Банке II кола Шумад. Банке, Паланка						
Задруге: Аранђеловачке Задруге Валевацке Задруге Врањске Задруге Драгачевске Задруге Зајечарске Јасеничке Колаоничке Космајска, Сопот Крушевачке Књажевачка I коло II Младеновачке Нишке за међ. пом. и шт. Нишке Српско-Јеврејске Обреновачке Задруге Окр. Задруге, Лазаревац Пожаревачке I коло Пожаревачке II коло Прокупачка I коло II и III Ресавске Задруге Рудничке Смедеревске Задруге Топличке Зад. I и II коло III коло Чајачке Задруге Штедионице: Алексинац. Штедионице Валевацке Варваринске Врањ. Акц. Штедионице Јагодинске I коло II Књажевач. Штедионице Краљ. Акц. Младен. Трг. Моравске Наталиничке Нишке акц. I коло Нишке акц. II коло Обреновачке Пожаревачке Рачанске I коло Ресавска I коло Ресавске II. Ужичке Грађанске Ђуприскe I коло Ђуприскe II коло Мечиске Удружења: Трстеничко Удружење Кредитни заводи: Крагујевачки Рачно: Бродар. Друш. акц. 6% Грађевинарске Јечар. инд. удр. П. Пив. Кљаничко Друштво Акц. Кожарске Задруге Летњик. акц. друш. I. к. Лозови Црвеног Крста Првог акционар. млина Раљска фабрика цемента Срп. Акц. Др. за Ек. шума Српска Фабрика Стакла Угљени рудн. „Стубица“ Ужич. А. Тк. Рад. I коло Матаруга						

СТРАНЕ БЕРЗЕ

ВАЖНИ ДНЕВНИ ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈИ БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Беч, 24. јуна 1914 г.	241 50	Српска 4 од сто рента од 1895 г.	62 84
Лондон	117 70	Монопол 4 и по од сто	69 37
Берлин	95 87	Париз, 1914 г.	
Париз	19 19	2 од сто лутриски лоз	79 30
Златник од 20 д.	97 —	4 од сто рента од 1895	477 —
2 од сто лутриски лоз	26 —	Монопол. 5 од сто	419 —
Јувански лоз	—	4 и по од сто од 1906	419 —
Берлин, јуна 14	—	4 и по од сто од 1909	—
		Обвезнице Управе Фондова	89 30
		5 од сто зајам 1913 г. г.	—

РАДЊА
ИЛИЈЕ ЈОСИМОВИЋА
У ЛОЗНИЦИ
има на стоваришту 6000
комада динамита, про-
даје кутију од 30 кома-
да за 15 динара.
Коме треба нека се
обрати фирми.
1199 5—10

ПЛАВИ КАМЕН
„SAXONIA“, најбољег
квалитета може се до-
бити уз најнижу цену
код Агенурског и ко-
мисионарског одељења
Ресавске Банке А. Д.
Београд, Карађор-
ђева 69. преко пута Бе-
оградске Задруге, Теле-
фон 2175. 1234 2—3

Трговачки помоћник
из унутрашњости тражи
место у каквој већој
ангро радњи, мануфак-
турне бранже. Стар 18
год. Вредан и поштен.
Јавити се уредништву
писмом под знаком Трг.
помоћник. 1232 2—3

Потребна су нам
3 старија помоћни-
ка вична стакларској
роби и способна за па-
ковање.
Ступити могу одмах.
Стакларско-порцулан-
ска радња **Стојадинови-**
ћа и Стојиловића, улица
Краља Петра. 1238 2—3

ОГЛАС
Пословним пријате-
љима бивше фирме **Са-**
муела Х. Коена ја-
вљамо, да смо исту и-
зравнали 9. јуна ов. г.
и да ћемо исту са свима
примањима и давањима
под нашом фирмом која
постоји од 1900 године,
продужити.
Витомир Симић и Комп.
Београд 1208 4—6

-- УДИЦЕ --
енглеске и обичне
са алком и без алке
у богатом избору,
препоручују препро-
давцима

Р. Ђурица и Комп.
БЕОГРАД
Књаз Михајлова ул. 23.
1150 4—10

Прва Српска Фабрика
Обућа

Манојло Д. Клидис А. Д.
позива своје акционаре
да положи на име у-
плате III. и IV. рате по
Динара 100 од акције
закључно до 20. јула
ове године.
Уплате ће се извр-
шивати код Банке Ни-
кола Бошковић А. Д.
Београд. УПРАВА.
1217 3—3

УДРУЖЕНЕ ФАБРИКЕ
Сијалице и електрике А. Д.
Ујпешт код Будимпеште



израђује шпарајуће си-
јалице „Тунгсрам“ са
металном жицом и 1/2
ват лампе преко 60.000
комада дневно, као и
апарате и сав материјал
за **телефоне**.
Заступник: **Јулијус**
Бем, Телефон 20—35.
Београд—Сава
821 16—50

КОНКУРС

за управника **Официрске Задруге**
Официрска Задруга на основу члана 37. сво-
јих правила, објављује конкурс за управника Офи-
цирске Задруге, који мора бити стручно лице за
послове задругине и мора знати један страни језик
— немачки или француски.

Кандидати који желе да компетирају на овај
положај треба да поднесу доказе о својој стручној
спреми и уверења од установа о своме раду ако
су код којих раније били и у пријави означи услове
под којима желе, да се приме овога положаја.
Пријаве треба да поднесу Официрској Задрузи
до 1. августа ове године закључно.

КОНКУРС

за главног књиговођу **Официрске Задруге**
Официрска Задруга на основу чл. 10. својих
правила, објављује конкурс за главног књиговођу
Официрске Задруге, који мора бити стручно лице
и мора знати један стран језик — немачки или
француски.

Кандидати који желе да компетирају на овај
положај треба да поднесу доказе о својој стручној
спреми и уверења од установа о своме раду, ако
су код којих раније били и у пријави означи услове
под којима желе да се приме овога положаја.
Пријаве треба да поднесу Официрској Задрузи
са документима најдаље до 15. јула о. г. закључно.
1243 1—3 Управа Официрске Задруге

ДРВАРСКА РАДЊА
Миће Петровића и Милисаву Николића
— НА САВИ —

има једну већу партију шлеског угља за индустријску употребу и продаје исти по врло јевтину цену.
Потпуно суве ердељске чамовине, штајерске боровине и славонске растовине — за столарску употребу.
Дрва за гориво букова и церова прве класе.
Једну нову моторну тестеру (8 коњских снага јачине) за сечење дрва продаје јевтино и под повољним условима. 1127 7—15

Продаја Сењског Угља

На дан 1. јула о. г. од 9 до 11 часова пре подне, одржаће се у канцеларији Економног Одељења Дирекције Српских Државних Железница (Чубрина ул. бр. 3) усмена лиценцијација за продају до 350 вагона ситног сењског угља III класе депонованог на станици Доња Гуприја.
Услови могу се видети сваког дана у Економном Одељењу за време канцеларијско. 1228 2—3

ТАЈНЕ БОЛЕСТИ

које се дају лечити и писменим путем, лечи, код оних који су спречени да лично дођу и то са сигурним и радикалним успехом завода **Dr-a Kajdaczzy-a, Budapest, VIII, Joseph Körut 2/8.**
бив. болн. лекар и специјалиста за све кожны, нервне и полне болести као што су: слабост нерава, последице самонадражаја (онаније) као и оне које од њих постају, мушку слабост (импотенцију) даље: ране, отоке од сифилиса и цурење као и све болести на женском полном органу, цурење без уштрицавања, као и малокрвност и њене последице.
➔ **Ерлих 606 у употреби** ➔
Болесници који се писмено пријаве заводу, добију уз припослану марку за одговор, нужне савете. — По жељи шаљу се и лекарије са употребом. 1210 3—10

ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ

ЗАКОНОМ ЗАШТИЂЕНО
излечи за осам дана капавац (трипер) и свану појаву **МУШКИХ И ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ** ЗА ЖЕЛУДАЦ САСВИМ НЕШКОДЉИВО
Ове су капсуле сасвим угодније и практичније за узимање него слични лекови из иностранства. Дејство ће вас зачудити. Прво-класна стручна признања. Ево једног:
„Радо се одзивам вапем позиву да изјавим, да сам на више стотина болесника опробао **Ла-рисин капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно дејство код **гонорое** (цурење), болести у бубрезима, бешици и мокр кој цеви. После најсавесније експериментације и увек **задовољавајућег успеха најбоље** препоручујем овај лек.“
Paris M. Robert
ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.
Из унутрашњости треба послати **3-80** динара упред на адресу: Дрогерија „Гуслар“ Београд, па ћете добити препоручено.
Таксе марке не примамо.
ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО
Дрогерија „ГУСЛАР“, Београд
1112 10—30

Хотел Европа, Беч
II Bez. Asperubrückengasse 2.
Потпуно нов реновиран хотел са свим комфортом.
Одличан ресторан.
Јевтине цене.
!! Овде се састају сви Срби !!
934 20—20

ДИРЕКТОРУ
Француског Осигуравајућег Друштва „УНИОН“
Београд

Молим Вас, да и овим путем примите моју најискренију благодарност за предусретљивост, коју сте ми указали приликом исплате
Дин. 12'500— у злату
као накнаду штете прочињене пожаром на намештају мом и моје сестре.
Уверен у корисност осигурања у опште, ја изјављујем, да ћу у свакој прилици истаћи добру страну осигурања, која за неколико динара плаћања годишње премије пружа човеку спокојство, а у несрећном случају накнађује сву штету.
Сматрам за дужност, да овом приликом грађанству у старим границама нове ми државе искрено и пријатељски препоручим друштво „Унион“, које у новим крајевима Краљевине Србије служи за углед са своје солидности и кулантности.
Битољ, 31. маја 1914. г.
1225 3—3 **Тенан Беј, рентијер.**

УРАНИЈА

Препарат **Плаве Ураније** за прскање лозе против Пероноспорје, рожђаног мољца, црвеног паука и других листних болести на лози, јесте осведочено средство, које носи рекорд над плавим каменом.
Успех огарантован и одобрен са препоруком Министра Народне Привреде ПБр. 6261. од 14. априла ове године.
Јевтиније а сигурније средство него плави камен.
И ако је прскан виноград у овој години плавим каменом ипак није доцкан за „**Плаву Уранију**“, зато пробајте и уверићете се да је „Плава Уранија“ боља од плавог камена.
Бесплатна упуста и обавештења дају: заступник за Краљевину Србију (старе границе) Љуб. П. Стошић — Београд, за нове крајеве М. Прекић — Скопље, Краља Петра ул. 36. 1222 3—5

Крајинска Банка у Неготину

држаће на дан 4. августа 1914. год. у своме локалу у 9 час. пре подне Ванредну Скупштину са следећим дневним редом:
1. Избор перовође, три акционара за бројање гласова и три за потпис записника;
2. Решавање о одлуци главног одбора о повећању Банчиног капитала; и
3. Решавање о предлозима појединих акционара, ако их буде.
Акционари који желе да учествују на скупштини, дужни су, да своје акције депонују на благајни Банчиној на три дана пред скупштину.
УПРАВА
1219 2—3

Наша добра мајка
† **АНА**
испустила је своју напаћену душу данас 24 о. м. у 5 часова пре подне у својој 70 години живота. Ову по нас тужну вест јављамо пријатељима и познаницима.
Београд.
За навек ожалостњени: синови: Милан, Милош, Михаило и Сава; кћери: Милка и Милосава; зетови: Зарија и Миленко; снаје: Милева и Кадифка; унуцини: Јова, Десо, Боре, Леко, Драги, Павле и Ратко; пријатељи и прије и остала фамилија.
1256 1—1

Ђока Ж. Ђорђевић, чиновник Прометне Банке, са мајком даваће у суботу 28. ов. м. у 10 часова пре подне полу-годишњи парастос своје драгом оцу односно супругу
† **Живку А. Ђорђевићу**
Ново гробље парцела 20, гроб № 13.
Моли сроднике и пријатеље да присуствују овом помену. 1257 1—2

Улоге на штедњу
ПРИМА
САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА
Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.
Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци даосигурају знатан капитал или мираз. 1115 21

ПРСКАЛИЦЕ ОРИГИНАЛНЕ ВЕРМОРЕЛ
ПРОДАЈЕ ПО ФАБРИЧНИМ ЦЕНАМА
Индустријска Банка А. Д.
БЕОГРАД—САВА **Телефон 391.**
1018 12—12

ДУНАВСКА БАНКА
Краља Петра ул. бр. 47. — Телефон 147.
Есконтује сигурне трговачке менице.
Отвара текуће рачуне на подлогу портфељских меница и хартија од вредности.
Купује и продаје хартије од вредности, чекове и девизе.
Издаје чекове на сва већа трговачка места, као: Беч, Б. Пешта, Берлин Париз, Лондон и т. д.
Прима улоге на штедњу под најповољнијим условима за улагаче, у погледу каматне стопе и отказа. Књижицу и марку издаје Банка бесплатно.
УПРАВА
1200 4—5

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА
стакларско-порцуланске бранже и 2 ученика потребују гвожђарској радњи

Вельковића и Станића
БЕОГРАД
1255 1—3

Млађи контоариста-киња
потребан је мануфактурној ангро радњи В. Маринковића и Комп. Само писмени оферти узимају се у обзир. Ступити може одмах.

1249 1—3

Г. Веселин Голубовић
који је био пуномоћник мога филијала у Скопљу, данас је иступио.

Ниш, 23. јуна 1914. г.

Мита Ристић
1252 1—3

Трговачки помоћник
колонијално-деликатесне струке, који говори поред српског језика још и немачки, мађарски и румунски, тражи место при каквом индустријском предузећу, — фабрици, при каквој агентури и т. д.

Ступити може одмах. Писмене понуде послати администрацији под знаком „Способан“.

1240 1—2

АГЕНТИМА

Студент права у намери да се ода агентурској бранжи, нуди се за сада са следећим способностима:

Говорим и пишем српски, немачки, француски и енглески, вичан дуплом књиговодству, пише брзо на машини Smith I. и зна српску стенографију.

Обратити се уредништву овог листа под знаком „Коресподент“.

1248 1—3

НА ПРОДАЈУ

парна стабилна машина систем „Мајер“, јачине 25—20 коњских снага, са парним котлом Корвал, са једном пламеном цеви јачине 35—40 коњских снага и трансмисионих осовина 50 метра од 50 м. м. у пречнику са рибм шаубнама, конзоле и ринг шмил лагере.

Иста се може видети сваког дана у Златиборској улици бр. 12. „Савинац“ где се и услови могу чути.

Писмена обавештења слати на фах 10.

1245 1—3

Фирме на стаклу

са чистим златом као и остале словописачке послове у модерним бојама, стручно правилним цртањем и најбољим материјалом израђује радња

Недељка Т. Матковића
Вука Караџића ул. 16.
Телефон 792.

1250 1—12

ПОМОЋНИКА

гвожђарске бранже млађег по могућству да се разуме у продаји грађе потребујемо за одмах. Првенство имају из унутрашњости.

Бошко Шукић и Друг
гвожђари, Крушевац

1253 1—6

ПОМОЋНИК

са добрим препорукама потребује одмах бакалској радњи Илије Чкоњовића, Макензијева улица бр. 71.

1251 1—3

Млад Јеврејин

чиовник, који више година проводи у извозничко-житарско-кожарској трговини а који је у стању водити књиговодство и српску кореспонденцију а нешто и немачку, тражи место. Референце одличне.

Обратити се под знаком „Млад Јеврејин“, пост ресторан, Пирот.

1254 1—3

Гипса „Алабастера“ I

Гипса „Штукатора“ I

продаје јевтином ценом колонијална радња

Ђорђа Гавриловића
БЕОГРАД

869 10—10

Потребан је

млађи трговачки помоћник вичан мануфактурној бранжи, са добрим препорукама, ступити може одмах код **Живка Маторчевића**, Балканска б.

1214 3—3

Помоћник млађи

са добрим препорукама, потребан је колонијално-деликатеској радњи

Живана Тодоровића

Краљ. Срп. Двор. Лиферанта
БЕОГРАД

1185 6—6

КОМАНДИТОР

Два озбиљна кандидата за посао, који су добро верзирани у свом фаху требају командитног ортака са капиталом до дин. 60.000 за осниваче трговине у Београду.

Бранжа је од најбољих, посао сигуран. Исти располажу и сопственим капиталом. Заинтересовани треба да се јаве писмом на поштански фах бр. 283.

1213 3—

Веч-Хотел Континентал

Чувена кућа II Praterstrasse

Најбољи и најдешњи положај преко од Рингштрассе. Собе за писање и разговор. Лифт. Чувени ресторан са дивном баштом.

Посведневни вечерњи концерт. Сеиф депозит, 3 телефона, хотелски аутомобил на станици. — Умерене цене.

1209 3—11

ОГЛАС

Част ми је известити п. трговце из Крајевине Србије, да изволе послати добивене авизе са рачунима за робу која се овде мора царинити да би избегли лежарину.

Која је роба оптерећена са повуком мора се и новац са авизом и рачуном послати.

У Смедереву.

С поштовањем

Милош М. Бојовић
спедитер

1090 15—15

ЕКОНОМ ДРЖАВНИ

са свршеном средњом пољопривредном школом на страни и десетогодишњом праксом на једном од највећих државних имања ступио би у приватни посао на ком већем пољском добру било у старим било новим границама. Самосталан је радник и добар организатор послова свога фаха. Примео би се и заступништва страних кућа за продају пољопривредних справа и машина нарочито у новим крајевима, чије је центре пропутовао и добро упознао. Понуде администрацији под „Економ“.

1239 2—3

НАСЛЕДНИЦИ

пок. МИЛУТИНА РИСТИЋА продају целокупну робу која је процењена 164.883.20. За цену обратити се наследницима: г-ђи Кристини Ђорђевић, г. Кости Ристићу, лекару, г. Душану Ристићу, трг., г. Младену Обрадовићу, трг.

1188 5—5

425 број телефона је за наруџбину млевене соли I и II врсте, као и за со, за хлебаре, месаре и рибаре.

Пренос бесплатан, цена без конкуренције, израда чиста, испорука брза.

Препоручује Елект. Млин Соли **Владислава К. Петровића**, трг. Београд.

1133 4—30

Београдска Комисиона Банка

Основано јуна 1912. г. — У сопственој кући „Тобјиска Пијаца“. (За сада У палати Београдске Задруге). — Телефон број 25.

ПРЕДВИЂЕНА ГЛАВНИЦА 500.000.— РЕЗЕРВНИ ФОНДОВИ ДИН. 15.885.61
УПЛАЋЕНА 100.000.— — **Филијала у Пожези** —

Почев од 23. о. м. отвара упис за II, III., IV. коло својих акција, укупно 4 акција, а 100 дин. Уплата акција недељно а 1 дин. од акције.

Обавља искључиво комисионо, следеће послове:
Даје зајмове на све ово-домаће производе, као: храну, шљиве, пекме, коже и др. Врши куповину и продају истих но увек и само за туђ рачун.

На увозну робу царинену преко Банчиног шпедитерског одељења. Царини својим средствима: сву ону увозну робу набављену преко Банчиног агентурског одељења, као: кафу, пиринач и осталу колонијалну робу а и мануфактурну, по нарочито утврђеном правилнику за подизање исте из Банчиних сместишта.

Врши све чековске радње.

Даје зајмове на хартије од вредности, које се на берзи котирају. Како — Централа — комисионо, тако и агентурско и шпедитерско одељење, функционишу као засебне целине, са потребним шефовима и особљем из трговачког реда.

Упис се врши у Београду на Банчиној благајни, у Пожези код Филијала Банчиног, Ивањица, Ивањичка Задруга, Ужице, Ужичка Грађ. Штедионица, Б. Башта, Б. Баштанска Штедионица, Параћин, Параћинска Задруга, Пожаревац, Пожаревацка Трговачка Банка, Ваљево, Ђорђе Т. Шибалић трг., Ниш, Нишка Трг. Банка и г. Воја Саватијевић учитељ, Н. Пазар, Д. Мирић трг., Куманово, Милан Стојковић трг., Брус, Колоничка Банка.

1244 1—5

НОВО ОТВОРЕНА

ГРАЂЕВИНАРСКО-ДАШЧАРСКА и ДРВАРСКА РАДЊА

Ота Лоренца и Комп. у Београду

Милоша Великог 59 (Драгашевићева Башта) — Телефон 22—40

Препоручује г. г. грађевинарима, столарима и заинтересованој п. публици своје богато снабдевено стовариште

I-во класне потпуно суве грађе из Мађарске, као и I II III-ће класе српске грађе свију димензија.

Има стално на стоваришту велики избор сувих дасака са нут и федером за патос мађарског порекла, као и облице, тесане и стругане гредице за кровне конструкције и рагастове.

Цене су срачунате на минималну зараду!

1117 8—12

ТЕЛЕФОН 1882. ТЕЛЕФОН 1882.

Солташ и Молнар

БЕОГРАД—САВА

СПЕЦИЈАЛИСТЕ

У МАШИНСКИМ ЗЕЈТИНИМА

КАО И:

Цилиндер зејтина
Машинског зејтина
Конзистентна маст

за машине

НАЈБОЉА

НАФТА

гантована са преко 10.000 калорија,
званично потврђена, да је потрошња иста

СА 6 1/2% МАЊА

него код нафте румунског порекла

Бензин за аутомобиле

ЈЕДИНИ ЛИФЕРАНТИ

ЧУВЕНОГ АМЕРИКАНСКОГ

„ВАЛВОЛИН“

Цилиндер и Машинског Зејтина

ЗАКОНОМ ЗАШТИЂЕНОГ!

1241 1—1